

Regional plan for fornybar energi – fråsegn

Sogn regionråd er samarbeidsorgan for kommunane Aurland, Luster, Lærdal, Sogndal, Vik og Årdal, og vedtok i møtet 10. februar 2023 følgjande fråsegn til regional plan for fornybar energi 2023-2035:

Sogn regionråd deler ynskje om at Vestland både skal vere eit leiande verdiskapingsfylke og samstundes ha klima og miljø som premis for alt vi gjer. Det er difor rett og viktig at fylket no får ein god plan for utvikling av fornybar energi.

Kunnskapsgrunnlaget gir eit godt grunnlag for vurdere potensialet og føremonene med dei ulike kraftformane og energibærande. Handlingsprogrammet er kort og konkret.

Sett i lys av Energikommisjonen sin rapport NOU 2023/03 «Meir av alt – raskare» meiner rådet likevel at ambisjonsnivået i planen er for lågt. Kommisjonen har synt oss kor krevjande tider vi går i møte når det gjeld energiproduksjon, både pga. geopolitiske tilhøve og det grønne skiftet. Klimamåla og vernepolitikk, rask auke i etterspurnad, lite ny produksjon og sårbare distribusjonsnett krev meir kraftfulle grep på alle nivå, både på kort og mellomlang sikt.

Tema i planen

Rådet syner til vår fråsegn til planprogrammet og ynskje om «Nasjonale rammevilkår» som eige plantema. Det hadde vore eit naturleg element i planen å få fram korleis fylket kan påverke nasjonal politikk t.d. innafor:

- *Regelverket for eigarskap, omsetning, skattlegging, produksjon og distribusjon av kraft*
- *Kortare tidsbruk i sentrale forvaltingsorgan ved handsaming av konsesjonssøknader mm.*
- *Stimulere til bruk av denne komparative føremonen i kraftkrevjande industri og anna næringsutviklinga i områda der krafta vert produsert*
- *Sikre at fylket sit att med meir av verdiskapinga ved overføring av overskotskraft til andre delar av landet, t.d. gjennom prisutjamning, gunstigare nettleige, konsesjonsvilkår og liknande*

Rådet meiner dessutan at planen bør omtale mineral og andre råvarer som er viktige innafor elektrifiseringa av samfunnet og det grønne skifte generelt og særleg kva rolle Vestland kan spele her.

Ambisjonsnivå til dei enkelte fornybare energikjeldene

Særleg den indre del av fylket har heilt unike føremoner når det gjeld etablering av ny regulerbar kraft. Det er særleg gjennom vasskrafta vi kan sikre effekt, som igjen er naudsynt for t.d. næringsutvikling.

Sol og vind ikkje kan levere same stabile effekt pga. vêrtilhøve.

Korleis vi får ei robust kraftforsyning i fylket

Flaskehalsinntektene og prisutviklinga dei siste åra har synt kor sårbar og fragmentert sentral- og regionalnettet er. Innestengt kraft er dårleg samfunnsøkonomi og gir urimelege prisskilnader både for næringsliv og innbyggjarar.

Eit sterkt og fleksibelt linjenett er difor avgjerande.

Samstundes ser vi kor avhengig vi er av den europeiske kraftmarknaden for å sikre kraftbalansen.

Utdanning, forskning og innovasjon som omhandlar fornybar energi

Rådet stør tiltaka i planen. Kraftbransjen og utdanningsinstitusjonane i fylket har sterke kompetansmiljø som vi må oppretthalde og vidareutvikle.

Retningslinjene i planen

Energikommisjonen har peikt på at vi i dag har uklare rammevilkår på nasjonalt nivå både for solkraft og vindkraft, på land og til havs. Fylket bør vere pådrivar i dialogen om å fastsette desse rammevilkåra, jf. ynskje om «Nasjonale rammevilkår» som eige plantema.

Tiltaka i handlingsprogrammet

Rådet meiner at det ikkje er mogeleg å nå klimamåla med dei restriktive vilkåra for utbygging av m.a. vindkraft på land som retningslinjene og handlingsplanen no legg opp til, både når det gjeld inngrep i sårbare område og kommunalt veto.

Med helsing

Roy Egil Stadheim
leiar Sogn regionråd

Brevet er elektronisk og er utan handskriven underskrift.